

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ

— область в Україні. Розташована в південно-центральної частині країни. Площа області становить 31,9 тис. км² (5,3 % площі території України, друга за територією в Україні). Населення — 3 300 309 осіб (на 01.06.2013 року - друга за населенням в Україні). Центр області — місто Дніпропетровськ.

ГЕОГРАФІЯ

Протяжність області з півночі на південь — 130 км, із заходу на схід — 300 км. Межує на півночі з Полтавською і Харківською, на сході з Донецькою, на півдні із Запорізькою і Херсонською, на заході з Миколаївською і Кіровоградською областями.

Головна річка – Дніпро, що перетинає область із північного заходу на південний схід і ділить її на майже рівні частини. Дніпро ділить область на дві фізико-географічні провінції: Дністровсько-Дніпропетровську північно-степову і Лівобережно-Дніпровсько-Приазовську північно-степову.

Клімат

Клімат тут - помірно-континентальний з тривалим вегетаційним періодом. Літо жарке і сухе, часто з сильними вітрами і засухами; зима м'яка, малосніжна, з частою відлигою. Опадів мало- 400-500 мм за рік. Рівнинний рельєф і високо родючі ґрунти (переважно чорноземи) за сприятливих кліматичних умов забезпечують розвиток інтенсивного багатогалузевого землеробства.

Водоймища

В області протікають 217 річок, з них 55 довжиною понад 25 км. Головна водна артерія — Дніпро. Його притоки — Оріль, Самара з Вовчою, Базавлук, Мокра Сура, Інгулець із Саксаганню. У межах області знаходяться частини Дніпродзержинського, Дніпровського і Каховського водосховищ. Побудовано 100 невеликих водосховищ і 1400 ставків. На території області споруджено канал Дніпро—Кривий Ріг, проходить траса каналу Дніпро—Донбас.

Корисні копалини

В області виявлено близько 300 родовищ та значні запаси паливно-енергетичної сировини — вугілля, нафти, газу і газоконденсату, а також талько-магнезитової, каолінової, уранової, будівельної та ін. Родовища залізної (Кривий Ріг) та марганцевої руди (м. Марганець та м. Орджонікідзе) — світового значення. У результаті геологорозвідувальних робіт виявлено золоторудні родовища в Солонянському та Нікопольському районах.

Адміністративно-територіальний поділ

До складу області входять 13 міст обласного значення, 22 райони, 7 міст районного значення, 46 селищ міського типу, 1369 сіл, та 69 селищ. Загалом 1504 населених пунктів. Адміністративний центр місто Дніпропетровськ.

Міста обласного значення

- Вільногірськ
- Дніпродзержинськ
- Дніпропетровськ
- Жовті Води
- Кривий Ріг
- Марганець
- Нікополь
- Новомосковськ
- Орджонікідзе
- Павлоград
- Першотравенськ
- Синельникове
- Тернівк

НАСЕЛЕННЯ

Загальна кількість наявного населення Дніпропетровської області на 1 січня 2008 року становить 3 307,8 тис. осіб.

Національний склад області:

Українці – 80%

Росіяни – 17%

Білоруси – 0,8%

Українську мову вважали рідною 67 % населення області, російську мову визначили як рідну 32 % населення.

ІСТОРИЯ

Заселення краю розпочалося близько 100 тис. років тому.

Територія області густо заселяється в епоху бронзи (III — початок I тисячоліття до н. е.). У VIII столітті до н. е. у степові райони Дніпропетровщини зі сходу прийшли скіфські племена.

У період Київської Русі (IX-XII століття н. е.) по річці Дніпро проходив один з головних торговельних маршрутів середньовічної Східної Європи «З варяг у греки», який поєднував Балтійські країни з Кримом та столицею Візантії — Константинополем.

На теперішньому Монастирському острові у межах сучасного Дніпропетровська існував візантійський монастир, де зупинялись правителі Русі Ольга та Володимир.

Біля Дніпровських порогів печеніги підступно вбили князя Святослава, який повертався з походу на Балкани.

Дніпропетровщина є колискою запорозького козацтва. За всю історію запорозького козацтва існувало вісім Січей, п'ять з них знаходилися на території Дніпропетровської області.

У жовтні 1802 року була створена Катеринославська губернія, до складу якої увійшла і територія сучасної Дніпропетровської області. У другій половині XVIII і XIX столітті поступово зростає промисловість і торгівля. У 1825 році на Катеринославщині було 38 підприємств, а в 1860 — вже 288.

На початку XX століття Катеринославська губернія займала перше місце в Україні щодо концентрації промисловості. На 1 січня 1900 року тут діяло 8 металургійних заводів-велетнів, збудованих переважно іноземними інвесторами.

27 лютого 1932 року на базі 5 округів була утворена Дніпропетровська область.

Пізніше, в 1938 та 1939 роках, частина її території увійшла до складу новостворених Запорізької, Миколаївської та Кіровоградської областей, і Дніпропетровська область набула сучасних кордонів.

ПОЛІТИКА ТА ЕКОНОМІКА

Голова Дніпропетровської обласної державної адміністрації – Колесніков Дмитро Валерійович.

На сучасному етапі свого розвитку Дніпропетровська область повноправно посідає лідируючі позиції в економічному, науковому та культурному житті нашої країни. Займаючи 5,3 % території України та складаючи 7,4 % її населення Дніпропетровщина виробляє 100 % марганцевої руди та 81,9 % залізної руди, 75,4 % труб та 57 % феросплавів. Регіон є основною металургійною і машинобудівною базою України. Науково-технічні роботи в області виконують 15 наукових установ академічного профілю, 71 – галузевого профілю, 12 вищих навчальних закладів та 5 установ заводського профілю. За кількістю вищих навчальних закладів область посідає одне із перших місць в Україні.

ОСОБИСТОСТІ

- Іван Сулима — козацький отаман: 1648 р. заволодів польською фортецею Кодак
- Козак Лазар Глоба — козак і садівник, засновник 2-х головних парків Дніпропетровська (ім. Глоби та ім. Т.Шевченка)

- Григорій Потьомкін князь, фаворит Катерини II, перший розбудовник Катеринослава
- Тарас Шевченко — поет і кобзар України, зупинявся під час подорожі на Хортицю.
- Олександр Пушкін — російський поет, якого було заслано до Катеринослава
- Олександр Польш — відкривач Кривбаса, ініціатор розбудови промисловості у місті, засновник історичного музею.
- Олесь Гончар — письменник, автор роману Собор
- Михайло Янгель — ракетобудівник, конструктор
- Ігор Коломойський — голова фінансової групи «Приват»
- Леонід Кучма — президент України, прем'єр-міністр України, директор ПМЗ
- Юлія Тимошенко — прем'єр-міністр України, лідер «Блоку Юлії Тимошенко»

ЦІКАВІ ФАКТИ

1. У селищі Петриківка Дніпропетровської області сформувався «петриківський розпис», всесвітньовідоме декоративно-орнаментальне народне малярство, що було номіноване до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО.
2. Дніпропетровський метрополітен досі можна вважати однією з найкоротших «підземок» світу: 6 станцій, загальною довжиною 7,8 км.
3. У Дніпропетровську розташована найдовша в Європі набережна — завдовжки 23 км.
4. Кривий Ріг — найдовше місто Європи (126 км). А також найбільше місто України, що не є обласним центром.
5. Залізорудний басейн «Кривбас» — найбільший у світі.
6. Нікопольський басейн марганцевих руд є одним з найбільших у світі.
7. Дніпропетровська область — один зі світових центрів ракетно-космічного будівництва. До речі, Україна є п'ятою країною у світі, за кількістю запущених у космос ракетноносіїв.